Hlavním cílem této práce je charakteristika pojmů zákon (právo), spravedlnost a soud v starověké hebrejské tradici a jejich srovnání s koncepty práva a spravedlnosti v Mezopotámii a Egyptě. Hebrejskou tradici jsem omezil na knihy Starého zákona s několika exkursy do apokryfní či rabínské literatury, resp. do několika epištol sv. Pavla (především Římanům a Galatským). Pracovní hypotézu jsem se pokusil charakterizovat otázkou, resp. dílčími podotázkami, na které budu hledat v této práci odpověď.

Hlavní otázka zní: „Čím se liší starověké hebrejské pojetí zákona (práva) a spravedlnosti od jiných známých konceptů?" Tato hlavní otázka se rozpadá na dílčí podotázky: „Jaká je struktura vztahů mezi příbuznými právními pojmy jako je zákon, právo, ustanovení či příkaz?", „Naplňuje starověké hebrejské pojetí zákona (práva) znaky některé z moderních teorií?", „V čem spočívá hlavní funkce „Tóry"?, „Jak se liší chápání spravedlnosti u starých Izraelitů od pojetí Aristotela, T. Akvinského, J. Rawlse či J. Assmana?" a „Čím se liší pojetí zákona (práva) a spravedlnosti starověkého Izraele od pojetí v Egyptě či Mezopotámii?"

První kapitolu jsem věnoval především analýze pojmů zákon (právo), ustanovení a přikázání. Jde o analýzu hebrejských výrazů jako „tórá" (= učení, pravidlo, ustanovení, zákon, viz např. Lv 11:46; 25:46, Ex 12:49), „chók/chukká" (= hranice, zvyk, ustanovení, řád, viz např. Ex 15:24, Lv 3:17) a „micva" (= přikázání, rozkazy, viz např. Ž 119:35). Kromě pokusů o obecnější vymezení pojmu práva jsem předestřel podrobnější koncept L. Pospíšila a T. Akvinského. Analýzu výše uvedených pojmů jsem se pokusil provést jak pro Tóru (Pentateuchu), tak pro knihy Proroků a knihy Spisů. Na závěr této kapitoly jsem dal prostor názorům apoštola Pavla na funkci zákona (nomos/tórá) a provedl dílčí shrnutí.

Druhou kapitolu jsem věnoval analýze pojmům „sedáká", nebo „sedek" (= spravedlnost, právní nárok, viz např. Gn 15:6, 2 S 19:28) a „mišpat" (= soudní rozhodnutí, pravidlo, právo, viz např. Jr 32:8; 49:12, Ez 23:24). Pojmy jako „nešárám" (= soudcovská spravedlnost, viz např. Ž 99:4), „dín" (= soudní pře), „pelilijjá" (= kněžský soudcovský výrok), „šáfat" (= soudit, vládnout) vzhledem rozsahu práce neanalyzuji, pouze zmiňuji okrajově. Vzhledem k tomu, že prací na téma spravedlnost je poněkud méně než těch o právu, dovolil jsem si předložit obšírněji některé koncepty spravedlnosti (Aristotelovu, T. Akvinského, J. Rawlse a J. Assmana). Vzhledem k častému výskytu pojmu „spravedlnost" vedle pojmu „soud" jsem věnoval zvláštní subkapitolu pojmu „mišpat".

Třetí kapitola je věnována zákonu (právu), spravedlnosti a soudu v Mezopotámii, čtvrtá kapitola témuž v Egyptě. Obě tyto kapitoly jsem chápal jako doplňkové vůči oběma předchozím, a to jako podklad pro vymezení odlišností představ starověkého hebrejské zákona a spravedlnosti. Je mi jasné, že podrobnější seznámení byť jenom s úvodem do problematiky mezopotámských a egyptských právních institutů by bylo nad možnosti jakékoli jedné doktorandské práce. Z tohoto důvodu jsem se v těchto dvou kapitolách soustředil na méně známé skutečnosti, a to především na transcendentní původ souvisejících konceptů zákona (práva) a spravedlnosti.

V Závěru jsem se pokusil postupně odpovědět na všechny otázky, které jsem si položil v tomto úvodu.